

7/5867
G.K.147

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

06 Eylül 2016

Sayı : 30824082-610 - 5063
Konu : İstanbul Milletvekili
Mehmet BEKAROĞLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) TBMM Başkanlığının 07.06.2016 tarihli ve 43452547-120.07-40265 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 15.06.2016 tarihli ve 31853594-610-2-1362-2512 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Mehmet BEKAROĞLU'nun Sayın Başbakanımıza yönelttiği, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri, TBMM 7/5867 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet OZHASEKI
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (4 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği: TBMM Başkanlığına
Bilgi: Başbakanlığa

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET BEKAROĞLU'NUN
TBMM 7/5867 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR :

19 Mayıs 2016 tarihinde bir grup milletvekili Diyarbakır Sur ilçesini ziyaret ederek esnaf, ilçe sakinleri ve kamu görevlileri ile yaşamış oldukları sorunlarla ilgili görüşmeler yaptık. Bilindiği gibi yaşanan çatışmalar nedeniyle geniş ölçüde tahrip olan Diyarbakır Sur ilçesinin bazı mahalleleri için acele kamulaştırma kararı alınmış; evlerini ve iş yerlerini terk etmek zorunda kalan yurttaşlarımıza gerekli yardımlar yapılacağı, en kısa sürede yeniden inşa edilecek olan evlerine ve iş yerlerine dönecekleri bildirilmişti.

Aylar geçmiş olmasına rağmen bölgede gördüklerimiz ve vatandaşların anlattıkları, verilen sözlerin yerine getirilmediğini ortaya koymaktadır. İnsanlar çok endişeli; İnsanlar çok endişeli; konuştuğumuz hemen herkes "Biz ne olacağız, verilen sözler ne zaman yerine getirilecek?" sorularını soruyor.

Bu çerçeveden;

1- Diyarbakır Sur ilçesinde çatışmalarda yıkılan mahallelere girişlerin hala engellenmekte olduğunu gördük, vatandaşlar da bunu ifade ediyorlar. Bu mahallelere girişlere niçin izin verilmiyor; aylar geçmiş olmasına rağmen bu mahallerin patlayıcılardan temizlenmesi mümkün olmadı mı, hala güvenlik sorunu mu var? Sur ilçesinin tamamında insanların evlerine ve iş yerlerine gitmelerine ne zaman izin verilecektir?

2- İnsanlar, evlerine girmelerine, eşyalarını almalarına izin verilmediğini ifade ediyorlar. Görüşme yaptığımız vatandaşların bir kısmı kiraya çıktığını, bir kısmı da akraba ya da komşularına sığındıklarını söylüyorlar. İnsanların çoğu şahsi eşyalarını, aile hatıralarını, kitaplarını bile alınmamış. Yetkililer ve vatandaşların ifadelerinden anlaşılan o ki; iş makineleri binaları yıkıyor ve enkazlar yine insanların yaklaştırılmadığı bir yere götürülüyor. İnsanların eşyalarının bu şekilde tahrip edilmesi, eşyalarının ve hatıralarının toprağa gömülmesi mülkiyet haklarını düzenleyen kanunlara uygun mu; bunu nasıl izah ediyorsunuz, vicdan ve hukuk bu işe ne diyor?

3- Vatandaşların çoğu bugüne kadar kimsenin kendilerini aramadığı, kira ya da başka adla herhangi bir yardım almadıklarını söylüyor. Diyarbakır'ın içinde göçebe hayatı yaşadıklarını ifade eden bu insanların durumu ne olacak? Devlet, ne zaman bu insanlara bir şey söyleyecek, yol gösterecek?

4- İnsanlara hiçbir şey sorulmadan evleri yıkıldı. "Acele kamulaştırma kararı var" deniliyor ama bunun gerekçesi, kimlerin evinin kamulaştırıldığını, kimlerin evinin kamulaştırma işleminin dışında kaldığını kimse bilmiyor. Plan Bütçe Komisyonu'nda Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Fatma Güldemet SARI, "Acele kamulaştırma kararı var ama bakacağız, kimine para vereceğiz, kimine başka yerde ev" diye açıklama yaptı. Peki, insanlar Sur ilçesinde yıkılan evlerini kendileri yapmak isterlerse ne olacak, insanların böyle bir hakları olmayacak mı? "Acele kamulaştırma" Demoklesin Kılıcı gibi dururken insanlarla nasıl oturulup konuşulacak, böyle bir pazarlık yasal ve etik mi?

5- Kendileri ile görüştüğümüz bölge esnafı da çok tedirgin; kimse dükkânlarının, iş yerlerinin ne olacağını bilmiyor? Yıkılıp yeniden yapılacak iş yerleri kimlere, nasıl, hangi kıstaslarla dağıtılacak? Daha önce kirada olanların durumu ne olacak; kazanılmış hakları korunacak mı? Örneğin; dükkân kiralarken "hava parası ya da başka adla" ödemeler yapmış olan insanların durumu ne olacak? Aynı şekilde; esnaf aylarca iş yapamıyor, hala durumlarının ne olacağı belli değil. Bölge esnafı hala kendilerine herhangi bir yardım yapılmadığını söylüyor. Bu insanların sorunları ne olacak, devlet bu insanlara herhangi bir yardım yapacak mı, ne zaman?

Zarar gören bölgemizde öncelikli hedef yerinde dönüşüm olup vatandaşlarımızın yine bulunduğu bölgelerde ikameti sağlanması esastır. Ancak Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında yapılacak dönüşüm uygulamalarında plan, nüfus transferini de öngörmektedir. Dolayısıyla transfer edilecek nüfusun yeni ve güvenli konutlarda yaşamasının sağlanması amacıyla "Rezerv Yapı Alanı"na ihtiyaç vardır. Bu kapsamda, TOKİ tarafından Kayapınar, Çölgüzeli ve Üçkuyu'da, Bakanlığımızca da Çölgüzeli'nde dönüşüm uygulamalarında kullanılmak üzere konut ve işyeri üretimi yapılacaktır. Tüm süreç uzlaşma ile yürütülecek ve planlama kararlarının ivedi şekilde hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Plan kararları doğrultusunda yeni konut alanları ve sosyal donatı alanları oluşturulması ve inşası süreci de ivedilikle yürütülecektir.

Zarar tespitleri ve konut maliyetlerinin netleşmesi sonrası vatandaşlarla görüşme süreci ve görüşme kriterlerine ilişkin altlık çalışmaları ivedilikle tamamlanacaktır. Bölgede açılan ofislerde görüşmeler yürütülecektir. Olayların olduğu Suriçi Bölgesi'nin Doğu tarafında Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamındaki ada ölçeğinde çalışmalar yapılacak, olaylarda tamamen yıkılan veya vatandaşlarla anlaşılın adalar ölçeğinde projelendirme ve yapım çalışmaları yürütülecektir. Kredilendirme, borç yapılandırılması ve zarar tazmini hususları değerlendirilmektedir.

Uzlaşma görüşmelerinin ardından anlaşma sağlanarak tapu devrini yapmış hak sahiplerine, konutlarının ve/veya işyerlerinin tahliyesinden itibaren proje süresince kira yardımı yapılacaktır. Hak sahiplerinin konut/işyerlerini kendilerinin de yapması mümkün olacaktır. Bu durumda hak sahiplerinin bankalardan kullanacakları kredilere Bakanlığımızca faiz desteği sağlanacaktır.

Yapılacak çalışmalar ile birlikte kentimiz yeniden planlanacak, kentsel donatılar anlamında standartların üzerine çıkarılması sağlanacaktır. Bununla birlikte bu kentimizin tarihi değerlerinin korunması ve ön plana çıkarılması, kültürel yapılarının ve sosyal dokularının devamı ve gelecek nesillere aktarımı için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Bu çalışmalar ile kentimiz kimlikli ve örnek şehir olması sağlanacak, sosyal yapıya uyumlu, yöresel unsurları barındıran, sağlıklı ve güvenli yaşama alanları oluşturulacaktır.

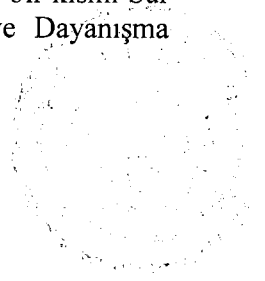
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından önergede belirtilen hususlar hakkında Bakanlığımıza verilen bilgiye göre anılan Bakanlığın Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü, sosyal yardım faaliyetlerini ülkemizde her il ve ilçede 3294 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığı ile sürdürmektedir.

Bu çerçevede terör ve terörle mücadele nedeniyle zarar gören hanelere yapılacak sosyal yardımlar, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulu Kararı ile belirlenen Sosyal Güvenlik Kapsamında Bulunan Muhtaç Hanelere, Afetten Zarar Görenlere ve Şehit Yakınları ile Gazilere Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde uygulanmaktadır.

Bu doğrultuda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca afet ve acil durum (terör vb.) nedeniyle zarar gören vatandaşlarımıza temel acil ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yardımlar yapılmakta olup yardım yapılan vatandaşlarımızın meslek bilgilerine ilişkin kayıt tutulmamaktadır.

Ayrıca Aile ve sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünce terör nedeniyle mağdur olan vatandaşlarımıza yukarıda bahsi geçen usul ve esaslar çerçevesinde acil ihtiyaçları için yardım faaliyetleri yürüten Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına ihtiyaç duymaları halinde ek kaynak aktarımı yapılabilmektedir.

Bu çerçevede; Sur Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına toplam 4.428.100 TL ve bir kısmı Sur ilçesinde ikamet edenler için kullanılmak üzere Diyarbakır Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına toplam 16.948.700 TL kaynak aktarılmıştır.

Bununla birlikte, Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sisteminde yer alan 01.12.2015 tarihi ve sonrasına ait kayıtlara göre;

- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminde kayıtlı adresi Sur ilçesi olup terör olayları nedeniyle çevre il ve ilçelere göç etmek zorunda kalan ailelere, göç ettikleri ilçelerde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca yaklaşık 14 milyon 500 bin TL tutarında sosyal yardım yapılmıştır.
- Sur Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca terör olaylarından etkilenen, evlerini terk etmek zorunda kalan ve/veya temel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çeken ailelerin acil ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için yaklaşık 4 milyon 444 bin TL tutarında sosyal yardım yapılmıştır.

Önerge de belirtilen hususlar hakkında ayrıca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınan bilgiye göre; Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulunun 21.12.2015 tarihli ve 2015/466 sayılı kararı ile Şırnak ve Hakkari illerinin tamamı, Siirt ilinin Eruh ilçesi, Mardin ilinin Nusaybin, Derik ve Dargeçit ilçeleri, Muş İlinin Varto İlçesi, Diyarbakır İlinin Sur ve Silvan İlçelerinde ikamet eden 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile isteğe bağlı sigortalılar açısından birtakım kolaylıklar getirilmiştir.

Buna göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların yasal verilme süresinin son günü 01.12.2015 ile 30.11.2016 tarihleri arasına rastlayan bildirimlerini 23.12.2016 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapmaları halinde, bu bildirimler yasal süresi içerisinde yapılmış sayılacaktır.

5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalıların, 6552 sayılı kanuna istinaden yapılandırılan borçlarının 01.12.2015 ile 30.11.2016 tarihleri arasında ödemek durumunda oldukları taksitlerinin 02.01.2017 tarihine kadar ödenmesi halinde taksit ödemeleri yasal süresi içinde yapılmış sayılacaktır. Bu bağlamda 01.12.2015 ile 02.01.2017 tarihleri arasındaki geçen süre için vade farkı alınmayacak; bu durumun ihlal nedeni sayılmaması ve yapılandırmalarının bozulmaması, yapılandırılmış olan borçlar yönünden anılan döneme denk gelen taksitlerin Kurum Yönetim Kurulu Kararı ile ödeme vadesinin 02.01.2017 tarihine kadar ötelenmiş, yani yeni bir vade belirlenmiş olduğu dikkate alınarak anılan tarih itibarıyla taksit ödemelerinin yapılmamış olması halinde, ödenmemiş taksitler bakımından ödenmemiş olan taksit sayısı kadar ihlal yapıldığı kabul edilecektir.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalıların 01.12.2015 tarihi itibarıyla ödeme vadesi geçmiş prim borçları ile 30.11.2016 tarihine kadar (bu tarih dahil) tahakkuk etmiş ve edecek prim borçları erteleme kapsamına alınmış olup, erteleme kapsamına giren borçlara 01.12.2015 ile 02.01.2017 tarihleri arasında gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmayacaktır.

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne önerge de belirtilen hususlar hakkında verilen bilgiye göre, Emniyet Teşkilatı personelinin anılan bölgeye yapılan 2016 yılı genel atamaları 24/06/2016 tarihinde gerçekleştirilmiş olup geçici görevli bulunan personelin bu görevleri sonlandırılacaktır.

